

İÇİNDEKİLER (ÖZET)

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER (ÖZET)	IX
İÇİNDEKİLER (AYRINTILI)	XIII
KISALTMALAR LİSTESİ'NİN DEVAMI.....	XXVII
KAYNAKÇA'NIN DEVAMI.....	XXIX

Birinci Kısım GENEL HÜKÜMLER

§ 13. Giriş	1
I. “Gemilerin Eşya Hukuku” Kavramı.....	1
II. Yasama Süreci ve Kaynaklar.....	1
III. Türk Eşya Hukuku'nun Özel Hükümleri Olarak Gemilerin Eşya Hukuku.....	30
IV. Temel Kavramlar.....	31
V. Türk Gemilerinin Tescili Hakkındaki İlkeler	46
VI. Türk Gemileri Üzerinde Kurulabilen Aynî Haklar	110

§ 14. Zilyetlik.....	117
I. Uygulanacak Hükümler.....	117
II. Gemilerde Zilyetliğin Türleri.....	117
III. Zilyetliğin Kazanılması.....	122
IV. Zilyetliğin İşlevi.....	122
V. Zilyetliğin Korunması.....	124
§ 15. Tescil.....	125
[Bu bölümün hazırlıkları henüz devam etmektedir.].....	125
§ 16. Mülkiyet.....	127
[Bu bölümün hazırlıkları henüz devam etmektedir.].....	127

İkinci Kısım
GEMİLER ÜZERİNDE REHİN HAKLARINA
İLİŞKİN ÖZEL HÜKÜMLER

Birinci Bölüm
Kanuni Rehin Hakları

§ 17. Gemi Alacaklısının Kanuni Rehin Hakkı.....	129
I. Tarihçe ve Amaç.....	129
II. Terim.....	146
III. Uygulanacak Hükümler.....	147
IV. Borçlular.....	149
V. Gemi Alacakları.....	153
VI. Gemi Alacaklılarına Tanınan Kanuni Rehin Hakkı.....	177

VII. Yalnızca Öncelik Tanınan Alacaklar: Enkaz Kaldırmaya İlişkin Kamusal Alacaklar	192
§ 18. Tersane Sahibinin Kanuni İpoteği	195
I. Giriş.....	195
II. Yasama Süreci ve Kaynaklar.....	197
III. Alacaklı.....	212
IV. Alacaklar	217
V. İpotek Konusu Gemi ve Yapı.....	219
VI. İpoteğin Kurulması	221
VII. Değerlendirme.....	230

İkinci Bölüm **Gemi İpoteği**

[Bu bölümün hazırlıkları henüz devam etmektedir.]	235
KAVRAM DİZİNİ.....	237
YAZAR'ın Yayın Listesi	241

İÇİNDEKİLER (AYRINTILI)

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER (ÖZET)	IX
İÇİNDEKİLER (AYRINTILI)	XIII
KISALTMALAR LİSTESİ'NİN DEVAMI.....	XXVII
KAYNAKÇA'NIN DEVAMI.....	XXIX

Birinci Kısım GENEL HÜKÜMLER

§ 13. Giriş

I. “Gemilerin Eşya Hukuku” Kavramı.....	1
II. Yasama Süreci ve Kaynaklar	1
A. Alman Hukuku.....	1
1. Yasama Süreci	1
2. Amaç ve İlkeler	3
a. Sorunlar	3
b. Çözüm İlkeleri	5

aa.	<i>Numerus Clausus</i> (Sınırlı Sayı) İlkesi	5
bb.	Borçlandırıcı İşlem - Aynı İşlem Ayrımı.....	6
cc.	Gemi Sicili Kayıtlarına Güvenin Korunması.....	6
dd.	Taşınmaz İpoteğinin Özel Hâli Olarak “Gemi İpoteği”	7
ee.	Taşınmaz İpoteği Türlerinden “Teminat İpoteği” ...	8
ff.	AlmMK [1896] Hükümlerinin Aynen Aktarılması.	9
gg.	İpoteğin Sigorta Tazminatını Kapsaması.....	10
hh.	Yükselen Dereceler Sistemine Karşı Seçenek.....	10
ii.	Yapılar Üzerinde Gemi İpoteği.....	11
jj.	İntifa Hakkı	11
kk.	Yüklenicinin Kanuni İpoteğinin Tersane Sahibine Tanınması	11
ll.	Tapu Sicili Hükümlerinin Gemi Siciline Uyarlanması	12
mm.	Özet	12
3.	Öğreti.....	12
a.	Deniz Ticareti Hukuku Yayınları.....	12
b.	Eşya Hukuku Yayınları.....	15
c.	AlmMK [1896] Hükümlerine Atıf.....	16
d.	AlmMK [1896] Hükümlerine İlişkin Kaynaklar	17
B.	Türk Hukuku	18
1.	Ticaret Kanunu [1929].....	18
2.	Türk Ticaret Kanunu [1956]	18
a.	HIRSCH’in Benimsediği İlkeler	18
aa.	Eski Düzenin Eleştirisi ve Gereksinimler	18
bb.	Sicile Kayıtlı Gemilere Özgü Düzen	19
cc.	Yeni Düzenlemenin Yeri.....	19
dd.	Yeni Düzenlemenin Alman Kaynağı.....	19
ee.	Yeni Düzenlemenin İsviçre-Türk Kaynağı	20
ff.	Genel Hükümlere Atıftan Kaçınma	20
gg.	Özel Hüküm Niteliği	20
hh.	Genel Hükümlere Başvuru Yolunun Kapatılması..	21
ii.	<i>Numerus Clausus</i> (Sınırlı Sayı) İlkesi	21

b.	ADLİYE ENCÜMENİ Değişiklikleri.....	22
aa.	Temel İlkeler Etki.....	22
bb.	İsviçre-Türk Eşya Hukuku Kuralları.....	22
cc.	Alman Gemi İpoteği Kuralları.....	23
dd.	İcra Hukuku Hükümleri	24
c.	Değerlendirme	24
3.	Türk Ticaret Kanunu [2011].....	26
a.	Gemi ve Yapı Siciline İlişkin Hükümler	26
b.	Gemi İpoteği Hükümlerine İlişkin Hazırlıklar	26
aa.	Kaynaklar ve Sistematiği.....	26
bb.	Taşınmaz İpoteğinin Özel Hâli.....	27
cc.	Diğer İlkeler.....	27
dd.	TTK KOMİSYONU'nun Görüşmeleri	29
ee.	Öğreti.....	29
III.	Türk Eşya Hukuku'nun Özel Hükümleri Olarak	
	Gemilerin Eşya Hukuku	30
IV.	Temel Kavramlar.....	31
A.	Eşya Hukuku Bakımından Gemi Niteliğinin Kazanılması	
ve Yitirilmesi		31
B.	Geminin Hukuksal Niteliği ve Eşya Türleri İçindeki Yeri.....	32
1.	Taşınır Eşya	33
2.	Birleşik Eşya	35
3.	Gayrimisli Eşya	36
4.	Bölünemeyen Eşya.....	36
5.	Tüketime Tâbi Olmayan Eşya	37
6.	Özel Mülkiyete Tâbi Olabilen Eşya.....	37
7.	Sahipli Eşya	37
C.	Bütünleyici Parça ve Eklenti.....	38
1.	Bütünleyici Parça	38
2.	Eklenti.....	41
3.	Hukuksal Sonuçlar.....	44
V.	Türk Gemilerinin Tescili Hakkındaki İlkeler.....	46

A. Yürürlükteki Tescil Seçenekleri.....	46
1. İlke ve Kapsam.....	46
2. “Millî” Gemi Sicili (“MGS”)	47
a. Kuruluş	47
b. İstatistik.....	48
3. “Yapı” (İnşa Hâlindeki Gemi) Sicili (“YPS”)	49
4. Türk Uluslararası Gemi Sicili (“TUGS”).....	49
a. Kuruluş	49
b. İstatistik (Lider Sicil Niteliği)	49
5. Bağlama Kütüğü (“BLK”)	50
a. Kuruluş	50
b. İstatistik.....	51
6. “Sicile Kayıtlı Olmayan Türk Gemisi” Kaldı Mı?	51
7. Sicil - Kütük ile Tescil - Kayıt Terimleri	52
a. Genel Olarak	52
b. Bağlama Kütüğü’nün Hukuksal Niteliği	54
c. Sonuç.....	56
B. Uygulanacak Hükümler	57
1. Milletlerarası Sözleşmeler	57
2. Kanunlar İhtilâfı Kuralı.....	57
3. Yürürlük (Geçiş) Kuralları	57
4. Eşya Hukuku Kuralları.....	58
C. Tescil İdaresi.....	59
1. Müdürlükler ve Bölgeleri.....	59
a. İlkeler	59
b. Teşkilât Yapısı	61
aa. Merkez Teşkilâtı.....	61
bb. Taşra Teşkilâtı.....	62
2. Yetki.....	64
a. MGS ve YPS	64
b. TUGS.....	66

c. BLK.....	66
3. Denetim ve Sorumluluk	67
a. İdari Denetim.....	67
b. Yargı Denetimi.....	67
aa. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	67
aaa. MGS, YPS ve TUGS	67
bbb. BLK.....	68
bb. Usul	69
aaa. MGS, YPS ve TUGS	69
bbb. BLK.....	70
c. Devletin Sorumluluğu	70
D. Tescil Edilecek Araçlar	71
1. Gemiler.....	71
a. TUGS.....	71
aa. Tescili Mümkün Olan Gemiler	71
aaa. MGS'den Nakil	71
bbb. Yurt İçinde İnşa.....	72
ccc. Yurt Dışından İthal	72
ddd. Malike İlişkin Ortak Koşullar	73
bb. İsteğe Bağlı Tescil	74
b. MGS	74
aa. Kaynak Alman Hukuku'nun Işığında Türkiye'de Yasama Süreci	74
aaa. Bayrak Çekme Yükümlülüğü Bakımından ..	74
bbb. 18 GRT Ölçüsü Bakımından	75
bb. Tescili Zorunlu Olan Gemiler	76
cc. Tescili İsteğe Bağlı Olan Gemiler	77
aaa. Kanuni Düzenleme	77
bbb. Yönetmelik Uyarınca Değişiklik	78
dd. Tescili Yasak Olan Gemiler	78
c. BLK.....	79
aa. Tescili Zorunlu Olan Gemiler	79
aaa. Yasal Düzenleme.....	79
bbb. Yönetmelik'te Öngörülen Liste.....	80
ccc. Değerlendirme	81

bb. Tescili İsteğe Bağlı Olan Gemiler	82
aaa. Yabancı Gerçek Kişilerin Ticaret Dışı Gemileri	82
bbb. Kamu Hizmeti Gemileri.....	83
ccc. 2,5 Metreden Kısa Gemiler.....	84
ddd. Spor Faaliyetleri İçin Kullanılan Gemiler	84
cc. “Türk Gemisi” Şartı Aranır Mı?	84
dd. Tescili Yasak Olan Gemiler	87
ee. Tescili Mümkün Olan Gemiler	87
d. Özet	88
2. Yapılar (İnşa Hâlindeki Gemiler).....	89
a. Tescili Mümkün Olan Yapılar	89
aa. Yapım Aşaması	89
bb. “Türk Gemisi” Şartı Aranır Mı?	89
cc. Tamamlandığında Kullanım Amacı	90
b. İsteğe Bağlı Tescil.....	90
c. Tamamlandığında Nakil	92
E. Tescil İşlemlerinin Konusu.....	93
1. Aynî Haklar	93
a. Mülkiyet	93
b. Sınırlı Aynî Haklar.....	94
2. Kişisel Haklar.....	95
3. Şerh ve İtiraz.....	96
a. Alman Hukuku’nda Ayrım ve Yasama Süreci.....	96
aa. Giriş.....	96
bb. Prusya Hukuku.....	96
cc. Alman Medenî Kanunu.....	101
aaa. Yasama Süreci.....	101
bbb. Hukuksal İlkeler	103
dd. İsviçre-Türk Eşya Hukuku İle Karşılaştırma	103
b. Şerh.....	105
aa. Uygulama Alanı	105
bb. Hukuksal Sebep.....	105
cc. Üçüncü Kişilere Karşı Etki.....	106

dd. Alacaklının Belli Olmaması	106
ee. Şerh Silinmesini İsteme Hakkı	106
c. İtiraz	107
d. Şerh ve İtirazın Tescili	108
e. Şerh ve İtirazın Kalkması	109
4. Cebrî İcra İşlemleri	109
5. Özet	109
VI. Türk Gemileri Üzerinde Kurulabilen Aynî Haklar	110
A. Mülkiyet	110
B. Sınırlı Aynî Haklar	110
1. Giriş	110
2. İrtifak (Yararlanma) Hakkı: İntifa	111
3. Rehin (Teminat) Hakları	112
a. Kanuni Rehin Hakları	113
aa. Gemi Alacaklısının Kanuni Rehin Hakkı	113
bb. Tersane Sahibinin Kanuni İpoteği	113
cc. Hapis Hakkı	113
b. Sözleşmeyle Kurulan Rehin Hakları	114
aa. Gemi İpoteği	114
bb. Taşınır Rehni	114
cc. Türk Gemilerine Uygulanmayan Rehinler	115
aaa. Deniz Ödücü Alacaklısının Rehin Hakkı	115
bbb. Ticari İşletme Rehni	115
ccc. Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni	115

§ 14. Zilyetlik

I. Uygulanacak Hükümler	117
II. Gemilerde Zilyetliğin Türleri	117
A. Eşya Üzerinde Zilyetlik	118
B. Tek Başına ve Birlikte Zilyetlik	118
C. Aslı ve Ferî Zilyetlik	118
D. Dolaysız ve Dolaylı Zilyetlik	120

E. Zilyet Yardımcısı	120
III. Zilyetliğin Kazanılması	122
IV. Zilyetliğin İşlevi.....	122
A. Aynî Hakların Kazanılmasında.....	122
B. Aynî Hakların İspatında.....	123
V. Zilyetliğin Korunması	124

§ 15. Tescil

[Bu bölümün hazırlıkları henüz devam etmektedir.]..... 125

§ 16. Mülkiyet

[Bu bölümün hazırlıkları henüz devam etmektedir.]..... 127

İkinci Kısım

GEMİLER ÜZERİNDE REHİN HAKLARINA İLİŞKİN ÖZEL HÜKÜMLER

Birinci Bölüm

Kanuni Rehin Hakları

§ 17. Gemi Alacaklısının Kanuni Rehin Hakkı

I. Tarihçe ve Amaç	129
A. Roma Hukuku'nda <i>Versio In Rem</i> İlkesi.....	129
1. İlke	129
2. Dayanaklar.....	131
B. Alman Hukuku.....	133
1. İlk Düzenlemeler	133

2. Alman Ortak Ticaret Kanunu [1861]	135
a. Prusya Tasarısı [1857] Yerine Hamburg Taslağı [1859]	135
b. Gemi Alacaklarına İlişkin İlkeler	135
aa. İki Ayrı Grup Gemi Alacağı	136
bb. “ <i>Versio In Rem</i> ” Grubu	136
cc. “Sınırlı Sorumluluk” Grubu	137
dd. Kaptanın İşlemleri	137
ee. <i>Numerus Clausus</i> (Sınırlı Sayı) İlkesi	138
ff. Kanuni Rehin Hakkı	138
gg. Gemi Alacaklarının Sırası	139
hh. Diğer Alacaklar İle Sıra ve Zamanaşımı	139
ii. İptal Davası	140
jj. Donatanın Sınırsız Sorumluluğu	140
kk. <i>Privilegia Exigendi</i> Alacakları	141
c. Görüşmelerin İkinci Aşaması	141
d. Sonuç	142
3. Alman Ticaret Kanunu [1897]	143
4. Gelişmeler	143
C. Türk Hukuku	143
1. İlk Düzenlemeler	143
2. Türk Ticaret Kanunu [2011]	143
II. Terim	146
III. Uygulanacak Hükümler	147
A. Milletlerarası Sözleşmeler	147
B. Kanunlar İhtilâfı Kuralları	148
1. Kanuni Rehin Hakkı	148
2. Borçlandırıcı İşlem	148
C. Yürürlük (Geçiş) Kuralları	148
D. Eşya Hukuku Kuralları	149
IV. Borçlular	149
A. Genel Olarak	149

B. Finansal Kiralama Sözleşmesi	152
V. Gemi Alacakları	153
A. <i>Numerus Clausus</i> (Sınırlı Sayı) İlkesi.....	153
B. Alacaklar	154
1. Gemi Adamı Alacakları.....	154
a. Terim.....	154
b. Alacaklılar.....	154
c. Gemi İpoteği Bakımından Değerlendirme	155
d. Kanunlar İhtilâfı.....	155
e. Somut Alacaklar	156
aa. Ücretler ve Diğer Tutarlar	156
bb. Ülkeye Getirilme Giderleri.....	158
cc. Sosyal Sigorta Katılma Payları.....	158
2. Kişi Zararı	160
a. Kaynak ve Yasama Süreci	160
b. Gemi İpoteği Bakımından Değerlendirme	161
c. Zarar Gören Kişinin Bulunduğu Yer	161
d. “Doğrudan Doğruya İlgili Olarak”	161
e. İstemın Dayanağı	162
f. Yolcu Taşıma Sözleşmesinden Doğan İstemler.....	162
g. Sıra	163
h. İstisnalar	163
3. Kurtarma Ücreti.....	164
a. Kaynak ve Yasama Süreci	164
b. Gemi İpoteği Bakımından Değerlendirme	165
c. Borçlu	165
d. Ücretin Dayanağı	165
e. Özel Tazminat.....	166
4. Seyrüsefer Resimleri.....	167
a. Kaynak ve Yasama Süreci	167
aa. Temel Hüküm.....	167

bb. “Karantina Paraları” Eklemeesi	167
cc. Yalnızca Kamusal Alacaklar	168
b. Zaman Çarteri Sözleşmesi	169
5. Haksız Fiile Dayanan Eşya Zararı.....	169
a. Kaynak ve Yasama Süreci	169
aa. Temel Hüküm.....	169
bb. Yalnızca “Maddi” Zarar	170
cc. Hükümün Tercümesi	171
b. Gemi İpoteği Bakımından Değerlendirme	171
c. Yalnızca Haksız Fiile Dayanan İstemler	171
d. İstisnalar	172
6. Müşterek Avarya Garames Payı Alacakları	172
C. İstisnalar.....	173
1. Deniz Kirliliği Zararı	174
2. Radyoaktif Zarar	176
VI. Gemi Alacaklılarına Tanınan Kanuni Rehin Hakkı	177
A. Hukuksal Nitelik.....	177
B. Rehin Hakkının Konusu.....	178
1. Kural.....	178
2. Kaim Değerler (Surrogatlar)	180
C. Güvence Altına Aldığı Alacaklar.....	181
D. Hükümleri	182
1. Öncelik	182
a. Sıra Cetvelinde Üçüncü Sıra	182
b. Gemi Alacaklarının Kendi Aralarındaki Sıra.....	183
aa. Gemi Adamı Alacakları.....	183
bb. Kişi Zararı.....	184
cc. Kurtarma Ücreti.....	184
dd. Seyrüsefer Resimleri	186
ee. Haksız Fiile Dayanan Eşya Zararı	186
2. Takip	186
3. Devir ve İntikal	187

E. Hak Düşürücü Süre	188
1. RehinMS [1993]'ten Aktarılan Gemi Alacakları.....	189
a. Süre	189
b. Başlangıç.....	189
c. Sürenin Korunması	189
d. Sürenin Durması ve Kesilmesi.....	190
2. Müşterek Avarya Garame Payı Alacakları	191
3. Alacak Zamanaşımı.....	191
VII. Yalnızca Öncelik Tanınan Alacaklar: Enkaz Kaldırmaya İlişkin Kamusal Alacaklar	192

§ 18. Tersane Sahibinin Kanuni İpoteği

I. Giriş	195
II. Yasama Süreci ve Kaynaklar	197
A. Alman Hukuku.....	197
1. Genel Hüküm: Yüklenicinin “Kanuni İpoteği” [1896].....	197
2. Özel Hüküm: Tersane Sahibinin “Kanuni İpoteği” [1940].....	197
3. Reform [2017]	199
4. Hukuksal Nitelik.....	199
B. Türk Hukuku	200
1. Genel Hüküm: İsviçre-Türk Eşya Hukuku'nun Kanuni İpoteği.....	200
a. Tescile Tâbi Olmayan Kanuni İpotek	200
b. Tescile Tâbi Kanuni İpotek.....	201
aa. Yasal Düzenleme	201
bb. Hukuksal Nitelik.....	203
2. Özel Hüküm: Tersane Sahibinin “Alman” Kanuni İpoteği.....	204
a. Kaynağa İlişkin Resmî Açıklama	204
b. Gerçek Kaynak.....	205

3. Alman-Türk Özel Hükümden İsviçre-Türk Genel Hükümlerine Yapılan Yollamalar	206
a. Yasama Süreci.....	206
b. Tescil	207
aa. Tescili İsteme Hakkının Doğduğu An.....	207
bb. Hak Düşürücü Süre.....	207
cc. Malikin Onayı veya Mahkeme Kararı	208
dd. Malikin Güvence Göstermesi	208
c. Sıra	208
d. Öncelik	209
aa. Cebrî Satış Bedelinin Yetersiz Kalması	209
bb. Rehin Senedinin Devri.....	210
cc. Tescili İsteme Hakkı Doğduktan Sonra Yeni İpotek Kurulması	210
e. Sonuç: Tersanecinin Kanuni İpoteğine Uygulanabilen Genel Hükümler	211
III. Alacaklı.....	212
A. Alman-Türk Deniz Ticareti Hukuku	212
B. Türk Deniz İdare Hukuku	212
C. Güncel Yorum	214
D. Taşeronların ve İşçilerin Durumu	216
E. Özet	217
IV. Alacaklar.....	217
A. Eser Sözleşmesi.....	217
B. Sözleşmeden Doğan Tüm Alacaklar	218
V. İpotek Konusu Gemi ve Yapı.....	219
A. Malik.....	219
B. Mülkiyet Değişikliği	220
C. Borçlu Malikin Diğer Bir Gemisi veya Yapısı.....	220
D. Tescil Yeri.....	221
VI. İpoteğin Kurulması.....	221
A. Birinci Aşama: Hukuksal Sebep Olarak Kanun	222

1. Tescili İsteme Hakkının Doğduğu An.....	222
2. Önceden Feragat Yasağı.....	223
3. Tescili İsteme Hakkının Temliki	224
B. İkinci Aşama: Tescil İstemi ve Malikin Onayı	224
1. Tescili İsteme Hakkının Süresi.....	224
a. Yollama Yapılan İsviçre-Türk Genel Hükümü.....	224
aa. Süre ve Niteliği	224
bb. Sürenin Başlangıcı	225
cc. Korunması	225
b. Alman-Türk Özel Hükümü.....	226
2. Tescili İsteme Hakkının Kullanılması.....	227
a. Malikin Onayı veya Mahkeme Kararı	227
b. Sicile Şerh.....	227
c. Yapım ve Onarım Devam Ederken Hak	228
3. Malikin Güvence Göstermesi	229
C. Üçüncü Aşama: Tescil İşlemi.....	229
D. Tescil İşleminin Hukuksal Sonuçları	230
VII. Değerlendirme	230
A. Hukuksal Nitelik ve Bilimsel Sistemik.....	230
B. Zımnın İlga	232

İkinci Bölüm

Gemi İpoteği

[Bu bölümün hazırlıkları henüz devam etmektedir.]	235
KAVRAM DİZİNİ.....	237
YAZAR'ın Yayın Listesi	241